СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 284. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ГРУДНЯ 1948. — No. 284. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 7, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордонся. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СФІЛЬМОВАНІ ДОКУМЕНТИ, ВИКРАДЕНІ КОМУНІСТАМИ, ПРЕДМЕТОМ ДОПИТІВ

Вашингтон, 5 грудня. — Комісія неамериканських діянь палати репрезентантів сходиться у вівторок на спеціяльне засідання, щоб перевести допити над фільмою, яка представляє документи, викрадені з департаменту стейту комуністами в рр. 1937-1938. Їх передано до оцінки Сомнерові Велесові, підсекретареві стейту з тих часів. Фільму мав у своїм переховуванні Витакер Чемберс на фармі в стейті Мериленд і видав її на домагання комісії. Чемберс був в передвоєнних часах комуністичним шпигом, пізніше покаявся і прилюдно назвав колишнього високого урядовця департаменту стейту, Алджера Гісса, як агента Москви. Гіс цьому заперечив і обвинуватив Чемберса в клеветі перед судом, домагаючися заплати за очорнення в сумі $75,000. Кажуть, що документи, викрадені з департаменту стейту, а опісля передані в фотографічній формі на фільмі, містять теж власноручне письмо Гіса. Фільма мала б свідчити про правдивість відкрить Чемберса. Документи мають належати до найбільших тайн. Цю справу має провірити комісія неамериканських діянь, а окремо ще велика судейська лава в Ню Йорку, яка досліджує затії провідних комуністів. Відкриття мають бути такі важливі, що на засідання комісії запрошено члена комісії конгресмена Ричарда Никсона, коли він був на кораблі в дорозі до републики Панама. Він повернувся літаком прибережної сторожі до Вашингтону, щоби бути приявним на допитах.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ НЕВІЛЬНИЦТВА.

Ню Йорк. — Робітнича Ліга Оборони, яка двічі зверталася до Обєднаних Держав з проханням перевести слідство в справі невільничих робіт в різних країнах, тепер рішила перевести сама таке слідство з кінцем лютого 1949 р. Ліга покликала до життя комісію, якої головою є президент Бруклин Каледж, д-р Гері Гідеонс. У заклику д-р Гідеонс звертає увагу, що „невільнича праця і концтабори в Советському Союзі та в балканських державах привернули невільництво в самому серці Західного Світу". Так само слідна ще панщина в Південній Америці, в Азії продавання дочок на розпусту, в запродавання в неволю дівчат в Африці й Арабії. Незаконна панщина в Злучених Державах і інші залишки поневолення звертають спеціяльну увагу світу".

УПАВ У МОРЕ ЛІТАК З 37 ЛЮДЬМИ.

Гонолулу. — Літак системи Сі-54 з повітряних сил, на якому находилося 30 подорожних і 7 членів залоги, упав у воду Тихого океану у віддалі 1,000 миль від Гонолулу і 340 миль від острова Джанстон. У пошукуванні за ним вислано з баз в Оагу, Мидвей і Джанстон 19 літаків. Про нещастя сповістили кораблі, які дістали звідомлення бездротним телеграфом про небезпечне положення літака перед його знищенням. Літак летів з Окінави до стейту Вашингтон. Подорожними були механіки, які працювали 90 днів при повітряній базі в Окінаві.

ПАНІ ЧІЯНҐ ЩЕ ДІСТАЛА ВІЗВАННЯ НА РОЗМОВУ З ПРЕЗИДЕНТОМ.

Вашингтон. — Жінка китайського генераліссімуса, пані пані Чіян-Кай-Шек відбула вже довгі конференції з секретарем стейту Джорджем К. Маршалом у шпиталі, де він перебуває на провірці здоровля, одначе ще не дістала запрошення на розмову з президентом Труманом в справі для Китаю. Китайський уряд хоче дістати більйон долярів річно як допомогу через три роки. Досі Америка призначила 275 мільйонів долярів на допомогу Китаєві у війні проти комуністів, а з того вже дві третині постачено до Китаю в формі різних матеріялів.

НОВА СНІГОВІЯ В ЗАХІДНИХ СТЕЙТАХ.

Шікаґо. Сніговія з признаками блізерду навістила знову околицю Скельних Гір, покриваючи шляхи й вулиці ожеледею. Найбільше потерпіли стейти Айова, обі Дакоти, Минесота аж до Канзас. Температура в околиці Великих Озер впала до зера. Перший несподіваний блізард навістив північно західні стейти перед Днем Подяки, хоч у тому самому часі температура в Ню Йорку була дуже лагідна.

БЕРУТЬСЯ ДО ПОБОРЮВАННЯ ЗЛОЧИННОСТИ В НЮЙОРСЬКИХ ДОКАХ.

Від трьох тижнів оприлюднював щоденник Ню Йорк Сан документальні факти з розпаношення рекетірства в прибережних доках під проводом осіб, що мають за собою кримінальний рекорд. На підставі таких розкрить посадник міста Вилліем О'Двайер призначив спеціяльну комісію для провірки фактів і для знищення терору, під яким опинилися не тільки перевозові підприємства, але й робітничі юнії. Це сталося після того, як деякі підприємства відмовилися віднаймити від міста корабельні доки й загрозили, що перенесуть свій бізнес до інших міст.

СТО МІЛЬЙОНІВ НА НАУКОВІ СТИПЕНДІЇ.

Американські виховники злучилися в змаганні, щоб дістати від федерального уряду наукові стипендії в сумі $100,000,000 для молоді, яка покінчила середні школи й хоче йти на вищі студії. У цій справі вже підготований законопроєкт, який буде зголошений в найближчому конгресі. Разом мало б бути створених 20,000 стипендій. Студенти середніх шкіл, які виякажуться відповідними кваліфікаціями, мали б дістати $500-$1,000 річно. Вони мали б право вибрати собі який небудь університет або колегію для дальших студій.

Совети редукують штаб амбасади у Вашинґтоні

Вашингтон, 25. грудня. — Впродовж останніх трьох місяців советська Росія зредукувала урядовий штаб своєї амбасади з 290 до 250 осіб. Щоб зрозуміти, що це значить, пресова агенція Юнайтед Прес подає такі цифри: в р. 1945, коли Злучені Держави й Совети були запряжені й вели спільно війну проти Німеччини, Совети втримували в Америці 2,300 урядовців. Багато з них наглядали транспорти, які йшли кораблями з Америки до Советів. Після замкнення советських консулятів у Сан Франсиско й Ню Йорку число советських урядовців змаліло до половини, а решта мала викінчувати справи злучені з торговельними замовленнями. Тому, що вивіз товарів до Советів щораз менший, не потрібно теж і советських урядовців в Америці. Деяких перенесено до амбасади, а інших приділено до Обєднаних Держав, які радили в Лейк Сoксес. Обмежено теж значно персонал советського Амторгу, який має за завдання передавати советські замовлення американським фірмам. — В Советах перебуває постійно около 100 американських урядовців при амбасаді.

СОВЕТИ ПРОГОЛОШУЮТЬ „НЕЛЕГАЛЬНИМИ" ВИБОРИ В БЕРЛІНІ.

Лондон, 6. грудня. (ЮП). — Советська радіовисильня передала сьогодні вранці повідомлення агентства ТАСС про вчорашні вибори в західних секторах Берліна, називаючи їх „нелегальними" та „протисоветськими".

ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ МАСОВІ БИТВИ В КИТАЮ

Нанкінг, 6. грудня. — Війська китайського уряду концентруються тепер головно на лінії ріки Гуаї, приблизно 100 миль від Нанкінгу, з виразною метою оборони столиці перед комуністичним наступом. У зв'язку з цим заповідається нову велику битву. Загальна увага продовжує зосереджуватися ще на розвитку воєнних подій на лінії на південь від Сучова, де з черги заповідаються ще великі і рішальні бої. Криза загального положення в Китаю збільшується.

Українські священики перед чеським судом за співпрацю з У. П. А.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЗАКИДУЄ ІМ „ПРОВІД У БОРОТЬБІ ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ ВІД ПОПРАДУ ПО КУБАНЬ".

Прага, 6. грудня. — Агентство Асошіейтед Прес довідується, що перед чеським судом вже цього тижня відповідатимуть трьох українських православних священиків, обвинувачених за провід та участь в українських визвольних змаганнях. В переданому американською пресою повідомленні згаданого агентства дослівно говориться: „Три греко-православні священики мають стати тут перед судом в цьому тижні, під закидом проводу в боротьбі за створення великої Української республіки з частин советської Росії та її комуністичних сусідів. Напади преси і радія на обидві, греко- і римо-католицькі церкви попередили повідомлення подробиць минулого четверга. Три священики: Павло Глучко, Григор Буранич і Севастіян Саболь, обвинувачені в проводі української проти-комуністичної боротьби за створення республіки, що сягала б від річки Кубань в Росії до річки Попрад в східній Чехословаччині. Така держава перетинала б понад 800 миль через секції Словаччини, Польщі, Румунії, Советської України та Козацької країни Советського Союзу..." Трьох священиків та двох інших підсудних обвинувачується рівночасно в співпраці з Українською Повстанчою Армією.

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА ПРО РЯТУВАННЯ ЖІНКИ-ДИТИНИ

Ню Йорк, 5 грудня. — Українська еміграція в Німеччині змаліла із 200,000 на 100,000, а між ними велика частина це старці, хворі й безпомічні вдови з дітьми. Усіх дітей нараховують 20 відсотків, а з них одна третина це хворі на чахотку. Положення таке, що одні хворі заражують других і тому треба негайно допомоги для рятування дітей та їх матерей, а теж негайного переселення в інші країни, якщо европейська українська еміграція не має цілковито щезнути. — Оце центральна тема промови Ірини Павликовської, делегатки Обєднання українських жіночих організацій на еміграці, з Німеччини на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, що відбувся з кінцем листопада в Филаделфії. Пані Павликовська виголосила цю промову на вічу українських жінок, що відбулося тут у неділю в 3 год. спблудня в авдиторії св. Юрія при співучасти 350 осіб, в тому трьох четвертинах жінок. В одногодинні незвичайно інтересній і зворушливій промові бесідниця зясувала в загальних начерках початок української скитальщини, і доповіла її історію аж до найновіших днів. Вона склала подяку американцям українського роду, а зокрема воякам американської армії, за їхні старання врятувати українську еміграцію від марева репатріяції під Совети.

Друга з черги делегатка на СКУЖ, Дарія Ребет, зреферувала підсумки значення Всесвітного Конгресу Українського Жіноцтва й зясувала значення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Вона прикувала увагу публики коли виясновала поодинокі точки, обговорені на конгресі, оцінюючи їх з точки всесвітнього українства й української державности.

Як свідок боїв УПА в рідному краю, пані Ребет виказала значення збройної боротьби в

(Докінчення на стор. 3-тій).

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАСТУП НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ НА ПРЯШІВЩИНІ.

(Власна кореспонденція „Свободи")

Братислава, 2. грудня. — У зв'язку та безпосередньо після першого процесу засуджених на смерть чотирьох вояків УПА в Братиславі, чехословацькі комуністичні власті всіми засобами пропаганди почали, здається, генеральний наступ на українську греко-католицьку церкву на Пряшівщині та проти загалу українського духовенства з єпископом Гойдичем та єпископом-помічником, д-ром Василем Гопка, ЧСВВ, на чолі. Єпископ Гойдич вже понад 20 років керує Пряшівською єпархією та зумів врятувати її і місцевих українців від словакізації та мадяризації, головно в роках 1939-1944. Єпископ-помічник, д-р Василь Гопка, уродженець Пряшівщини, що студіював у Празі, за короткий час своєї діяльности на цьому пості, видав кілька релігійних та просвітніх брошур українською мовою. За його почином у Пряшеві почав виходити журнальчик для молоді „Зірка". Проти обох цих владик ведеться тепер скажений комуністичний наступ. Єпископ Гойдич лежить хворий, а його помічникові, д-рові Гопкові, заборонено виїздити з Пряшева. Комуністичне управління міста забрало з єпископської канцелярії телефон та перервало постачання електричного струму. По українських селах Пряшівщини їздять урядники советського посольства з представниками комуністичної партії та православної єпархіяльної ради в Кошицях та переводять „голосування" за „воз'єднання" місцевої української греко-католицької церкви з „матірною російською православною церквою", користаючись при цьому терором і залякуваннями висилки на Сибір, арештами і т. п. В поодиноких громадах це „голосування" вже переведено. Кількох священиків з повітів Гуменне і Стропків втекли в американську зону Австрії. Негайно після того влада сконфіскувала їхнє майно, як теж не відома доля їх родин. Тут загально вважається, що чеська комуністична влада одержала наказ з Москви остаточно зліквідувати і цей останній ще залишок української церкви на українській землі.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

Лондон, 6 грудня. — Сьогодні почалася тут конференція представників соціялістичних партій західно-европейських країн, головним завданням якої є розглянути успіхи і неуспіхи пороблених в їх краіна заходів націоналізації деяких галузей господарства. Теперішні наради мали б приготовити відповідне звідомлення для міжнародної соціялістичної конференції, заповідженої на квітень наступного року в Копенгазі.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ТРІЮМФ У БЕРЛІНІ

86.4% БЕРЛІНЦІВ ВІДДАЛИ СВОЇ ГОЛОСИ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ; ГАНЕБНА ПОРАЗКА КОМУНІСТІВ.

Берлін, 6 грудня. — В трьох західних секторах блокованого Советами Берліна відбулися вчора вибори до Міської Асамблеї, що дали велику перемогу демократичним партіям і ганебну поразку комуністам. Центральне виборче бюро Ради міста Берліна проголосило сьогодні вранці, що до виборчих урн пішло 1,343,514, або 84.7% усіх управнених до голосування чоловіків і жінок. Агенство Асошіейтед Прес пізніше повідомило, що загальний процент голосуючих дійшов до 86.4. Вислід голосування виявляє величезну перемогу Соціяльно-демократичної партії, головного противника комунізму в Німеччині. Соціял-Демократи здобули приблизно дві-треті всіх голосів. На другому місці є Християнські демократи. Американський комендант Берліна, полковник Френк Говлі, заявив, що вчорашнє голосування було „великим засудом советського панування", виявляючи рівночасно довіря до легального управління міста, що його Совети намагалися застрашити силою і пропагандою. Ще на коротко перед виборами советське радіо остерігало, що участь у західних виборах означає для них смерть. Самі вибори відбулися майже без інцидентів, тільки в деяких випадках комуністи безуспішно пробували інтервенювати. 39 комуністів в американському секторі, 12 в британському і 13 у французькому заарештовано за намагання перешкодити у виборах. Поліція заявила, що сьогодні вони будуть звільнені. Під час виборів біля виборчого будинку тисячі полисменів стояли на поготівлі, щоби на випадок заворушень привернути порядок. В гострому поготівлі мали бути теж західні окупаційні війська.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ОСТЕРІГАЮТЬ СОВЕТІВ ЗА БЕРЛІН.

Домагаються розпущення встановленого комуністами окремого управління.

Париж, 6 грудня. — Уряди Злучених Держав, Великої Британії і Франції остерегли вчора Советський Союз, що як він бажає собі мирного полагодження зв'язаної з Берліном політичної кризи, він мусить насамперед розпустити створене ним окреме комуністичне управління міста та дозволити на демократичні вибори теж у советському секторі. Цю осторогу висловлено в спільному меморіялі трьох західних великодержав, доданому до їхньої відповіді представникові невтральних членів Ради Безпеки в їх намаганні знайти відповідну розв'язку кризи. В меморіялі в дальшому остерігається Советів, що західні союзники задумують поробити „серіозні заходи" і то „дуже швидко", якщо Совети не привернуть порушеного ними легального стану в Берліні. В міжнародних дипломатичних колах заявляють, що положення в Берліні є найкритичніше за всі часи, та що світова опінія повинна бути приготована на „всякі евентуальності". Повна відповідальність за дальший розвиток спадає виключно на Советський Союз.

ФРАНЦУЗЬКІ РАДИКАЛИ ЗА НЕВТРАЛЬНІСТЬ У СВІТОВОМУ КОНФЛІКТІ.

Париж, 6 грудня. — Французька Радикально-соціялістична партія на своєму річному зібранні ухвалила вчора резолюцію, в якій висловлюється велику вдячність і признання Америці за її допомогу цій країні, але рівночасно ставиться вимогу, щоби Франція зберігала невтральність в теперішньому світовому конфлікті між Сходом і Заходом. Радикали теж остерігають перед „забуттям науки з минулого", маючи на думці Німеччину.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ПРОВІДНИКА ТЕРОРИСТІВ В ПАЛЕСТИНІ.

Акре, Палестина, 6 грудня. — В будинку місцевого суду, що його перемінено в справжню фортецю, почався судовий процес проти провідника жидівської терористичної групи Штерна, Натана Фрідмана-Єлліна, та одного з його головних помічників. В акті обвинувачення їм закидується приналежність до терористичної організації та виконання цілого ряду актів терору після 29 вересня, коли то цю групу проголошено нелегальною. В акті немає згадки про вбивство посередника ОД, ґрафа Бернадотта.

ШВАЙЦАРЦІ ДОБАЧУЮТЬ ЗАГРОЗУ ГОСПОДАРСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ В ПЛЯНІ МАРШАЛА.

Берн, Швайцарія, 6 грудня. — Швайцарські господарські кола виявляють занепокоєння, що націоналістичні господарські тенденції в поодиноких охоплених пляном Маршала західно-европейських країнах можуть використати американську допомогу не так для загальної відбудови, як радше для дальшого скріплення господарського націоналізму. Ці побоювання висловлюється у зв'язку зі здогадами, що поодинокі країни використовують плян Маршала для розбудови свого промислу не відповідно до потреб всіх інших країн, але виключно для своїх власних.

МОЖЛИВІСТЬ „ДРУГОЇ ЧАСТИНИ" СЕСІЇ О.Д. В НЮ ЙОРКУ.

Париж, 6 грудня. — Загальний Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. виніс вчора рекомендацію, щоби Генеральна Асамблея відбула „другу частину" своєї сесії в Ню Йорку вже на початку наступного року. Совети домагалися, щоби всі справи відложити до звичайної сесії з кінцем року. Якщоб пленарна сесія Генеральної Асамблеї прийняла рекмендацію свого Загального Комітету, тоді на порядку нарад сесії в Ню Йорку залишилися б усі незакінчені справи, як теж діяла б без змін президія Асамблеї та її поодинокі Комітети.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАРОДОВБИВСТВО

Законодавчий Комітет Генеральної Асамблеї Обєднаних Держав вже виготовив і проголосив проєкт міжнародного закону, який визнає народовбивство (genocide) злочином. Цей злочин — як сказано в проєкті — накоїв багато лиха людству в минулому, є нині осуджений цілим цивілізованим світом і не повинен мати ніде місця не тільки в часі миру, але і в часі війни.

Законопроєкт, що визнає народовбивство злочином у розумінні міжнародного права, стверджує, що він тоді здійсниться, як буде кооперація з боку держав, які цей закон приймуть. Значить, коли будуть ці держави оминати того всього, що є вичислене в III. статті Конвенції про народовбивство, а що відноситься до різних способів фізичного чи духового винищування національних, етнічних, расових чи релігійних груп. А теж, коли дадуть змогу тим, що будуть почувати себе покривдженими, доходити свого права судовою дорогою, чи перед Міжнародним Трибуналом Справедливости, чи тільки шляхом інтервенції органів Обєднаних Держав. Третя важна вимога є ще та, щоби ті, що будуть визнані винними, були покарані згідно з IV. статтею Конвенції, без огляду на те, чи винуваті є конституційними володарями і публичними урядовцями, чи тільки приватними особами.

Цей законопроєкт мусить бути спершу прийнятий Асамблею Обєднаних Держав, а стане діючим міжнародним законом щойно 19 днів по тім, як 20-та держава зголосить у Секретаріяті Обєднаних Держав свою ратифікацію і Генеральний секретар О.Д. це формально ствердить і про це ці держави повідомить.

Є ще багато інших важних точок у цій конвенції, як от ця, щоби держави, які приймуть Конвенцію в справі народовбивства, подбали про законодавство, яке накладало б відповідні кари на тих, що допустились цього міжнародного злочину. Та найголовніше, як це буде виглядати в практиці, бо всі знають, що цей проєкт, який — з можливими ще змінами — буде ухвалений Асамблею Обєднаних Держав, є звернений в першу чергу проти влади, що сидить в Москві. Коли б думати по людськи, то цю владу треба би таки зараз поставити під суд за злочини народовбиства. Але чи це можливе в нинішніх обставинах? Ні, не можливе. Совєтський союз та його сателіти цілком певно навіть не зголосять ратифікації закону про народовбивство, як він перейде в Асамблеї Обєднаних Держав. Знов народи, що є в неволі Кремля, не матимуть ніякої змоги віднестись до якогось суду чи до Обєднаних Держав в справі злочинів народовбивства, ні заапелювати до моралі світу. Могли б це зробити тільки ті живі люди, що їм вдалося втекти з кремлівської сфери впливів. І вони повинні це зробити, як тільки заіснує закон проти народовбивства. Це буде тільки моральний удар, бо в сучасних обставинах закон проти народовбивства міг би бути вжитий проти большевицьких злочинців тоді, коли б завалилась совєтська влада. Зате новий Нюренберґ матиме вже законну постанову міжнародного права. Тільки сумніваємось, чи гноблені Кремлем народи ждатимуть аж на такі міжнародні суди. Вони певно таки самі розправляться з тиранами, злочинцями та садистами.

Розводи: важка суспільна недуга

Нюйорський повітовий прокуратор попав на слід зорганізованої шайки змовників для фабрикування розводів. У резерві є завжди готові люди, які за гроші свідчать перед судом, що чоловік або жінка поповнили чужолоство і суд на підставі такого свідоцтва признає подруженим право розійтися, а теж шукати собі іншого подружжя.

У стейті Ню Йорк чужолоство є єдиною провиною, за яку суд признає обидженій стороні право до розводу й саме на цю причину складають заприсяжене свідоцтво замовлені свідки. Буває, що сторона, проти якої внесено позов за розвід, навіть не бориться і тільки жде на судове рішення. Є окремі адвокати, які в таких позвах спеціялізуються, є судді, що не доходять правди мериторичної, а задоволяються формальним доказом — заприсяженим зізнанням свідка, як тепер виявляється, часто зовсім фальшивим. Верховний Суд південної частини стейту Ню Йорк, який є властивим судом для таких справ в місті Ню Йорку, видав 9,000 розводових присудів впродовж двох років. На це велике число розводів звернув увагу повітовий прокуратор Гоґен і почав слідити за причинами цього явища. Як далеко він піде у своїх розшуках, ще не знати, одначе вже те, що він пізнав, кидає добрий сніп світла на життя великого міста, повне не тільки проступків, але й справжніх злочинів.

Розводи вказують на заломання засади, що в християнській цивілізації родина є підставою виховання й організації громадянства чи нації. Природне привязання батьків до дітей спонукує батьків дбати про покладення підстав для всестороннього добробуту нового покоління, а традиційна пошана дітей до батьків є тісно сплетена з батківською печаливістю. Все те разом створило з родини ячейку, з якої розвинулося усе суспільне життя людства. Тому теж християнська релігія окружила родинне життя святістю. Як знаємо Католицька Церква є взагалі проти розводів. Деякі протестантські деномінації признають необхідність розводів, а інші як напр. Англіканська Церква, допускають розвід тільки як вимок.

Розводи — це язва новочасного суспільства. Зломано засаду родинного життя, мішані або полишені діти не знають родинного тепла, а батьки не мають для них серця. Діти мусять часто самі за себе дбати, а навіть втікати з дому, падаючи так жертвою немилосерної вулиці. Отже, коли приходиться так часто читати про проступність і злочинність серед молоді, то треба пригадати собі на розводи, як на одну з важних причин у занедбанні належного виховання дітей.

Минулого тижня відбулася в Синсинаті, у стейті Огайо, конференція Федеральної Ради (протестантських) Церков Христа, Злученої Ради Церковних Жінок і Міжнародної Ради Релігійного Виховання. Підчас конференції звернено спеціяльну увагу на подружжя. Промовці звертали увагу, що підставою щасливого подружжя й щасливого домашнього життя є чуттєва зрілість кандидатів до подружжя. Всі годилися на те, що духовники повинні бути властивими дорадниками для молодих людей, які намірять вступити в подружий стан. Такої ради потребують ще більше ті, що вже побралися.

Секретарка Йонг Вімен Крисчіен Асошіейшен, пані Грейс Еліот, ствердила, що „трагедія розводу приходить часто тоді, коли при подружжі одна сторона вибере собі зашвидко другу сторону". Молоді люди, каже вона, себе не знають, а коли натраплять на труднощі в пожитті, тоді розходяться без належних спроб поєднання.

Єпископ Методиської Церкви з Огайо, Гейзен Вернер, звернув увагу, що розводи стали загрозою для моногамії і що церква мусить зайняти супроти того виразне становище. Церква, казав він, повинна подбати про викресання тих сил, які помагають при втриманні щасливого родинного життя.

Семуел М. Гамилтон, професор виховання з університету Ню Йорк, у своїм рефераті присвятив спеціяльну увагу засаді, що „Родина є осередком релігійного виховання". У вислідi він прийшов до ствердження, що „Християнська Церква й християнська родина є наче сіямськими близнюками. Якщо їх розділити від себе, тоді прорветься артерія життя і спричинить смерть одного або другого або й обидвох близнюків".

Хто памятає на ці засади, не піде нерозважно на судову дорогу для розбиття подружого життя. На це повинні звертати увагу провідники громадянства й шукати способів, як положити кінець нерозбірливому розбиванні родинного життя, яке виявилося в Ню Йорку, а приклад Ню Йорку це тільки одна ланка в довгім ланцюху.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

Русифікаційна політика на терені „самостійної" УРСР

Газети, що виходять на окупованій росіянами Україні, на жаль, потрапляють до наших рук дуже рідко. Проте навіть ті числа, що їх нам доводиться бачити не зважаючи на те, що вони ніяк не відбивають **дійсного життя** українського народу, бо, через відсутність там волі слова, газети друкують лише ті матеріяли, що їх дозволила пропаганда окупантів, всеж і вони дають змогу дещо зрозуміти, якщо читати їх уважно.

В даному разі хочемо зафіксувати деякі **факти** русифікаційної поливики ВКП(б) на Україні, що відбилися в тамошній пресі останніх місяців.

1) У газеті „Радянська Україна" ч. 184 з 5. серпня 1948 читаємо таку замітку:

„**Закінчення гастролі Київсього театру ім. Лесі Українки в Москві.** Москва, 4. (Кор. „Радянської України"). Тут закінчилися гастролі Київського російського драматичного театру ім. Лесі України. Наказом Комітету в справах мистецтв при Раді Міністрів СРСР відмічена висока майстерність театру, його художніх керівників і акторського складу, особливо артиста М. Романова.

За успішну творчу роботу театру, який пропагує на Україні російське мистецтво, Комітет у справах мистецтв оголосив подяку колективові театру вирішив премінювати його окремих працівників".

Від себе додамо, що цей театр ім. Лесі Українки (?!) зовсім **не є єдиним російським** театром на Україні, що утримується на кошти злиденного бюджету СРСР; він є тільки одним **із багатьох російських театрів**, що тут діють!

Отож ставимо питання:

— Чи не є це вияв русифікаційної політики ВКП(б) на Україні?

І відповідаємо:

— Звичайно є!

Ми не посміли б дати такої категоричної відповіді в тому випадкові, коли б нам навели **факти рівнобіжного існування українських театрів, що пропагують українське мистецтво** за кошти бюджету РСФСР і то навіть не серед росіян, а тільки серед української людности Вороніжчини, Курщини, Кубані, Казахстану, Зеленого Клину тощо. Та, на жаль, лишається фактом, що серед кількох мільйонів україньської людности згаданих територій, що входять до складу РСФСР, **жаден український театр** (та ще й за кошти бюджету РСДСР) **не діяв і не діє!** Отож, серед української людности згаданих територій РСФСР не можна пропагувати українського мистецтва, бо це буде „націоналізм", „шовінізм", тощо, а пропагувати серед української людности російське мистецтво та ще й за гроші злиденного бюджету УРСР — можна!

Хіба це не ознака кольоніяльного становища України?! Хіба це не русифікаційна політика?! Та ні, ця дуже „чесна" нацполітика ВКП (б), цього „єдиного" оборонця всіх пригноблених національностей, але ... тільки не тих, звичайно, що живуть у „сфері впливів" С. С. С. Р...

2) У газ. „Рад. Укр." ч. 203 за 27 серпня 1948 надруковано велике оголошення „Комітету у справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР" про республіканський конкурс на кращу пісню. А у примітці до умов конкурсу сказано:

„Тексти пісень можуть бути написані українською або російською мовою"...

Питаємо:

— Чи не є це вияв русифікаційної політики ВКП (б) на Україні?

Відповідаємо:

— Безсумнівний! Ми не мали б права цього сказати лише тоді, колиб нам показали хоча б одно оголошення Комітету в справах культурно-освітніх установ **при Раді Міністрів РСФСР чи СССР,** який би, враховуючи потреби кількох мільйонів українців, що живуть за межами УССР в передніше зазначених районах РСФСР, **допустив би на свої конкурси і твори українською мовою.** Але... таких фактів „в натурі" не було й немає Отож лишаються факти русифікаційної політики окупаційної влади на Україні.

3) У газеті „Рад. Укр." ч. 202 за 26 серпня 1948 у повідомленні під наголовком „У президії Спілки радянських письменників України" пишеться:

„Вирішено почати видання російського альманаха „Советская „Украина". Затверджено редколегію альманаха"...

Знову запитуємо:

— Чи не можна це назвати виявом русифікаційної політики ВКП(б) на Україні за вказівками і під суворим контролем та керівництвом якої діє „Спілка радкянських письменників України"?

І відповідаємо:

— Ну, звичайно ж!

У нас не було б підстав цього твердити лише тоді, коли б Спілка радянських письменників РСФСР видавала б за кошти РСФСР альманахи, писані **українською** мовою, але такого явища, на жаль, **ніколи не спостерігалося!** І взагалі видавництва РСФСР ніколи не видавали і не видають українських книжок. І навпаки, на Україні, за кошти жалюгідно малого бюджету УРСР, щороку видаються мільйони примірників російських книжок.

Як же назвати таку політику ВКП(б) на Україні, як не русифікаційною?

4) У газ. „Радянський Селянин" (видається у Києві) в ч. 107 з 8 вересня 1948 написано:

„У репертуарі хору Жовківського району Львівської області, яким керує тов. Любинський, є сучасні радянські, українські та російські народні пісні .Хор часто виступає перед хліборобами в колгоспах та сільських клубах".

Ми не стали б твердити, що це теж прояв шовіністичної русифікаційної політики ВКП (б) на Україні, коли б нам показали РСФСР-івську газету, де було б написано, що в будь-якому районі РСФСР, **залюдненому українцями,** місцевий хор, виступаючи перед хліборобами, **співає українські** пісні. Та, на жаль, таких фактів немає. А коли б десь і трапився, то керівник хору швидко здобуде „путьовку" на Колимський курорт...

5) У газеті „Рад. Укр." ч. 203 з 27 серпня 1948 надруковано дуже вже перечулену, занадто вже „трогательную" замітку про дружбу москалів з українцями-закарпатцями. Ось вона:

„**Дружба москвичів із закарпатцями.** Ужгород (Кор. „Радян. України"). Два роки триває дружнє листування між школярами й педагогами хустівської середньої школи ч. 2 і московської школи ч. 352 Бауманського району. Вчителі московської школи ділилися із закарпатськими педагогами досвідом своєї роботи, пересилали доповіді, звіти про роботу, методичні посібники. Московські школярі надіслали в подарунок своїм друзям з Хуста більше як 2,000 книг і підручників, карти й наочне приладдя. Хустівські школярі подарували москвичам гербарії, альбоми тощо.

Торік закарпатські учні та вчителі їздили до Москви. Цього року в Хусті побувала група московських учителів з Бауманського і Таганського районів столиці. Гості не тільки ознайомилися із Закарпаттям. Заслужена вчителька РСФСР тов. Філічова, директор школи тов. Калашнікова, викладач фізики тов. Розенфельд поділилися досвідом своєї роботи, провели бесіди з школярами".

Може нам скажуть, що це не є вияв русифікаційної політики ВКП (б) на Україні?

Може нам скажуть, що це надсилання на Закарпаття в подарунок дітям російських книжок і російських підручників, надсилання російських доповідей та методичних розробок ,листування російською мовою тощо, не є надсиланням в подарунок „троянських коней", а тільки вияв найкращих намірів і т. д.

Охоче повіримо, якщо нам наведуть рівнобіжні факти, як українські медагоги, діти Києва чи Харкова, або Полтави, чи якогось іншого міста України перебувають у такій же дружбі і постійному зв'язку з вчителями й учнями українцями Вороніжчини, Курщини, Кубані, Казахстану, Зеленого Клину тощо; що вони надсилають їм українські книжки, українські підручники, українські методичні розробки, виголошують їм українською мовою доповіді тощо.

Та гай-гай! Таких фактів немає, бо навіть українські школи, які старанням самої людности повстали були у згаданих передніше українських районах РСФСР, були з наказу ВКП (б) розгромлені, переважно в 1930-ті роки. **І кілька мільйонів українців в РСФСР позбавлені будьяких можливостей задовольняти свої потреби в українській мові.** -РО-Й

М. Брадович.

ЧУЖИНОЮ

27)

Провід над ними мав станіславівський вчитель Михайло Рогатий, який разом з автокефальним священиком та одним з селян складав свого роду управу. Він говорив досить добре англійською мовою, щоб оминути кожного московського перекладача, користався необмеженим довіррям переселенців, був спритний і полагоджував всі формальности злучені з переселенням на загальне вдоволення.

Обох відвідувачів, з яких один до того ж мав пристати до переселенців, було стрінуто виявами щирої приязні. Справжня роля Марка і Носенка в долі переселенців не була їм звичайно відома, а разом з тим вони мусіли знати, що хтось дбає про них, і загостреним чуттям людей, яким довелося багато витерпіти, пізнавали вони у відвідувачах своїх невідомих оборонців. Отже й засипали обох питанями про своє ближче майбутнє, про те „що робиться в світі" і про що вони самі, не роуміючи чужомвних часописів довідатися, багато не могли. Вони просили відвідувачів приходити до них частіше, тим більше що в найближчім часі мали вже відїхати.

З довірочної розмови з Рогатим, який відпровадив їх до готелю, довідалися Марко з Носенком, що атентат на пароплав „Марію" не лишився для втікачів цілком таємницею, хоч румунська влада й намагалсь, щоб офіційно про це не було нічого відомо, знаючи добре, що кожні допльоматичні кроки перед московським урядом були б наскрізь даремними, з досвіду подібних афер в Румунії та Болгарії, де й вибух в софійській катедралі в цім відношенні нічого не змінив. Але раптове виведення всіх пасажирів і команди з пароплава, поява військової поліції, переслухання деяких втікачів і притишені балачки поміж матросами зрадили в деякій мірі українським втікачам, яка небезпека загрожувала їм. Про ролю самого Носенка в урятованні пароплаву не довідався Рогатий і з цеї розмови, бо Носенко не хотів, щоб вдячність урятованих впливала в якийсь спосіб на його майбутні відносини до переселенців, з якими в ближчім часі мав він жити.

Христя з Меласею чекали вже на товаришів подорожі і стрінули їх докорами, що їх не збудили раніше, зрештою не дуже щирими, бо відпочивши добре були в найкращім настрою. Мелася нетерпеливилась оглянути порт і місто, але вона мусіла вийти з Носенком сама, бо Христя залишилась помогти Маркові полагодити найпильнійшу кореспонденцію.

Мелася цікавилась всім, як дитина новими забавками, грандіозними урядженнями одного з наймодернійших портів европейського суходолу, безупинним рухом портових пароплавів і моторових човнів, галасливою працею жвавих італійських і чужоземних матросів і робітників, мальовилами на мурах в салях морського двірця та їх люксусовим урядженням, каменицями митного та інших портових урядів і багатьом іншим. Особливу приємність справили їй оглядини велетня й гордости італійської цивільної фльоти, „Рекса", в порівнанню до якого виглядали трьохповерхові камяниці на берзі як будки. Роскішні їдальні, сальони, читальні, музичні салі, спортові урядження і каюти пасажирів з останніми досягненнями комфорту зробили на неї велике враження; але врешті вона рішила, що цей люксус надто заслонює саме море, та щоб відчувати його належно, краще їхати меншим пароплавом. З цим Носенко цілком погодився маючи на увазі дуже малі вигоди еміґрантського пароплаву.

Щоб краще все бачити, відмовилась Мелася від трамваю, і вони пішли містом вгору, шумливими вулицями, то широкими й модерними, то вузькими й покрученими у вище положених дільницях міста. Вони переходили тунелями пробитими скрізь скелі серед міста, в яких дзвінкі трамваї і розмови перехожих були потрійно голосними. Меласю дивували камяниці, які мали з одного боку пять поверхів, а з другого лише три, чи й один, але вхід й до найвищого поверху провадив безпосередньо з вулиці, бо будова тулилась до скелі.

Чим вище виходили вони, тим ширше розгортався перед ними краєвид міста збудованого амфітеатром на схилках горбів з мурами старої фортеці на їх верхах. Звідти летіли колись гарматні кулі на кожного ворога, що намагався дістатися до порту та здобути місто. І під охороною своїх збройних сил місто росло й розвивалось посилаючи своїх дітей в найдальші закутки Середземного моря, аж до південної України та Криму, де почували себе генуезькі кольоністи як на батьківщині і полишили по собі руїни фортець і будов, які будували й у себе вдома.

(Дальше буде).

П. Зеленко.

Ворота до волі

ДОПОМОЖІТЬ НАМ ЇХ НАСТІЖ ОТВОРИТИ!

Передумови успіху масового переселення українських скитальців до ЗДА.

Переселенчий закон През. Трумана

Збірне правне, моральне й психологічне положення української скитальчої маси в Західній Европі в останніх місяцях дещо покращало. Питання масового переселення ДП, зокрема з Німеччини, увійшло у вирішну стадію. Кінчається поволі 3-літній період таборових злиднів, тягарів, безпросвітности, напівневільного життя. До червня 1950 року табори ДП мають бути в Німеччині і Австрії дефінітивно зліквідовані. Ще в минулому році Велика Британія, Бельгія, Арґентина, Канада, частинно Франція, Венесуеля, Австралія відчинили вступ для ДП на їхні землі. Останньо ж, як відомо, зробили це також Злучені Держави, ухвалюючи дня 19.6.1948 р. закон про допущення до ЗДА в ході 1948-1950 рр. — 205,000 ДП. Сьогодні є дані приймати, що з виборчою перемогою През. Трумана, по вичерпанні вже визначеного 205-тисячного контінгенту, заіснують вигляди на дальше збільшення цих квот. Правда, є багато дечого такого в ухваленому законі, що не цілком задоволяє. Важко тривожить думка, що має статися з нашими хворими, немічними, непрацездатними, взагалі всіми тими, які під норми закону не підходять. Було б одначе неправильно обороняти погляд, мовляв; або їдуть усі, або ніхто!

Правильнішою видається інша теза. Хоч ще не всі можуть їхати, хай чимшвидше їдуть ті, що можуть. Чим більше їх виїде, тим більше через те посилиться наша організованість за океаном, тим більше виглядів на поміч матимуть ті, що ще залишаться.

Наша доля — в наших руках

Цим підходимо до суті проблеми. Українська скитальча маса станула перед днями великих і важких вирішень; вони пересудять дальшу долю або недолю дослівно наших десятків тисяч. Ухвалюючи закон про допущення до ЗДА 205,000 ДП, Президент, Уряд і Конгрес ЗДА виконали свою частину завдання. Особливість ситуації в тому, що **корисне для нас виконання закону залежить у значній мірі від нас самих, нашого організаційного таланту, нашої підприємчивости й енергії.** Як колись був час на велику мобілізацію українства закордоном, то ця хвилина є сьогодні. Ще точніше: **перемога в цій справі залежить насамперед від постави американського громадянства українського походження в ЗДА,** і щойно в другу чергу, від скитальців в Европі. Існують два крила цього фронту: американське й европейське. Обидва ці крила мусять в однаковій мірі докласти максімум організаційного зусилля й енергії. Це є хвилина де мусять замовкнути особисті суперечки, групові антагонізми, партійні спори. В цю хвилину, коли йдеться про долю і недолю цілої нашої скитальчої громади, про наших батьків і матерів, про жінок і дітей, про те чи і в якій кількости наші скитальці пройдуть або не пройдуть через відхилені ворота до життя гідного людей, — в таку хвилину мусимо один в одному бачити свого земляка, сусіда, преятеля і брата.

Характер переселенчого закону

Ось у чому справа: допущених до переселення 205 тисяч скитальців не спроваджує американський уряд, але американське громадянство. Це розрізнення незвичайно важливе. ІРО покриває тільки кошти транспорту до пристаней ЗДА. Американський уряд не переймає на себе відповідальности за особисту долю допущених скитальців, а перекидає відповідальність на тих, хто скитальців спроваджує. З другої сторони, роботодавець може в рямках закону надану працю виповісти; від цього моменту переселенець є практично зданий на дальший власний промисл. Уряд відограє властиво тільки ролю технічного посередника між американським громадянством і масою европейських ДП, отже тільки в сенсі забезпечення вимог здоров'я, безпеки, провірок, тощо. Уряд та ІРО послуговуються при тому в дуже видатній мірі допомогово - філантропійними громадськими організаціями різного типу, т.зв. VOLUNTARY AGENCIES. Одначе це не є **філянтропійне** переселення! Скитальців не хочуть брати „гнаних і голодних",' претендентів на ласкавий хліб, на милостиню. В основу переселення лягає обов'язок праці. Кожного зі скитальців мусить з Америки хтось особисто запотребувати. Одначе ні щодо професій, ні щодо віку запотребованих немає обмежень. Можна запотребовувати селян і лікарів, робітників і журналістів, замітачів вулиць і оперових співаків, молодих дівчат чи старих жінок, скажемо як домашню чи лікарняну прислугу, так само 70-літнього професора, як і стареньку селянську бабусю, якщо найдеться хтось, хто захоче виставити для них підставу всього діла, т. зв.: HOUSING AND EMPLOYMENT CERTIFICATE. По-нашому: завірення про прийняття скитальця на працю і замешкання.

В канцелярійній мові ці посвідки називаються коротко: „ашуранс", по-нашому: завірення. Хто немає „ашурансу", чародійного ключа до американських воріт, той не поїде. „Ашуранси" заступають колишні „афідавіти". Їх може в Америці підписувати кожна приватна людина і кожна установа, *при* передумові, що вони справді можуть запевнити скитальцеві працю і відповідне замешкання, одначе без того, щоб через те був позбавлений праці або замешкання якийсь родовитий американець. Іншими словами: американський опікун мусить доказати перед урядом свою спроможність відповідно заопікуватися долею спровадженого скитальця. Також у випадку, коли ашуранс підписують в Америці для членів власної родини, в основі приймається, що беруть їх на замешкання і працю. Окремий ашуранс мусить мати кожна особа, все одно чи це батько, мати, брат, сестра, чи сват й т.д., — крім дружини і малих дітей.

Значення ЗУАДК

Отже основна проблема перед якою сьогодні стоїмо, — **це організація широкого, масового, всеобіймаючого запотребування наших людей для виїзду з Европи до Злучених Держав.** Чим більше скитальці найдуть в Америці охотних і доброзичливих людей, готових їх запотребувати, тим більше нашого народу зможе з Европи виїхати. З природи речі це основне завдання має виконати американське крило цієї великої операції. Приєднуванням американських роботодавців і господарів займаються різні американські українські допомогові і філянтропійні організації; їх збірне зусилля є зосереджене в З'єднаному Українсько-Американському Допомоговому Комітеті, ЗУАДК-у. Також особисто-родинні спровадження йдуть в більшости через ЗУАДК. Низка таких організацій як ЗУАДК отримала від американського уряду право заступатися за окремі віроісповідні чи національні групи скитальців, та допомагати їм у виїзді. Як уже згадано, такі організації мають назву: VOLUNTARY AGENCIES і правний стан т.зв. „спонзорів", себто опікунів. До таких агенцій належать католицька НКВК (N.C.W.C.), жидівський Джойнт, ГІЯС, Чорч Ворлд Сервіс, ІРРС. Як офіційно визнаний „спонзор" ЗУАДК є управнений не тільки вишукувати і мобілізувати роботодавців і опікунів в Америці для наших европейських скитальців. але також виставляти відповідні формулярі запотребувань, отже „ашуранси", і надавати офіційний хід справі. Це велика перемога української організованости в Америці. Поза жидами, яких питання стоїть інакше, українці є єдина національна група, яка отримала право бути „спонзором". Тепер є менше тривоги за те, щоб могли — як бувало досі— пропадати цілі списки кандидатів і цілі транспорти. Переводимо ось-так живий доказ правди, що ми спроможні самі організувати опіку над нашими людьми і не мусимо користати з чужої! З різними „опіками" маємо достатні досвіди; кожна рука крива тільки до себе.

Механіка переселенчого закону

Спосіб дії переселенчого закону до ЗДА коротко слідуючий:

Президент Труман і Конгрес покликали до життя „Комісію для переселення ДП до ЗДА". Осідок тієї Комісії ДП є у Вашинґтоні. Її керівник — **п. Уго Карусі.** В дальшому будемо її називати коротко: Вашингтонська Комісія.

Виконавчим органом Вашингтонської Комісії є „Европейська Комісія для переселення ДП до ЗДА". Її централя находиться у Франкфурті, в Німеччині; її керівник — **п.** Скводрілі. Далі будемо її називати коротко: Франкфуртська Комісія. Американські працедавці можуть посилати „ашуранси" також просто до Вашингтонської Комісії. Але, як було сказано, переважно роблять це Допомогові Агенції, т.зн. для маси українців — ЗУАДК. Передані ЗУАДК-ом „ашуранси" Вашингтонська Комісія реєструє, ставить на кожне індивідуальне запотребування т.зв. „коуд", себто порядкове число, і пересилає список до Франкфуртської Комісії. Рівночасно, американська централя ЗУАДК посилає список до европейської філії ЗУАДК, в Мюнхені, на Пазінґу. До речі, є два роди „ашурансів": поіменні і безіменні. В деяких випадках американські роботодавці довіряють Допомоговим Агенціям настільки, що кажуть їм самим виповняти блянки для вибору людей, які їм були б потрібні. Ці списки мусять сходитися: між Централею ЗУАДК і Вашинґтонською Комісією в Америці, і між філією ЗУАДК і Франкфуртською Комісією, в Европі. Від вручення запотребування на приїзд переселенця у Вашингтонській Комісії, аж до моменту його всідання на корабель, його акт має в Европі 21 урядових ходів. ЗУАДК має можливість і право стежити, як ці списки ходять дорогою переселенчої бюрократії: до установ ІРО, до таборів, до всяких комісій, аж до хвилини відплинуття переселенця з Европи.

(Кінець буде)

М. Дурдела.

МАРА КОМУНІЗМУ

(ОСНОВНИК І РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ У.Щ.ВІСТЕЙ ПРО КОМУНІЗМ).

2)

Марксо-Леніно-Сталінізм.

Марксо - Леніно - Сталінізм, це назва, під якою виступає тепер саламаха, наварена комуністами протягом останніх сто літ. Маляр міг би унаглядинити цю саламаху, намалювавши такий образ: у фабриці робітник, прив'язаний ланцюгом до коліс машини (робітник не може змінювати місця праці); селянин, прикріплений ланцюгом до трактора; обидва обдерті, голодні, на них тільки шкіра та кості; шістнадцять сатрапів (диктаторів „самостійних" республик) злучені електричними дротами з Кремлем і рухаються за потисненням гудзика кремлівським диктатором; в одному куті видно, як НКВД витягає усю рідню з хати, бо хтось там один з рідні або чимось провинився в очах НКВД, або ще колись може провинитися.

Всюди концентраційні табори, всюди трупи з розтрісканими головами. Над тим усім портрет Леніна і Сталіна, а по боках Петра першого та Івана Грізного.

Цей образ був би вірний. Все інше — брехня. Знаю, перший-ліпший комуніст скаже: „це неправда, це фашистівський наклеп". Він так засліплений в свою ідею, що не повірить навіть наочним свідкам. А однак, навіть комуніст, що не стратив критичного глузду, побачить це. Навіть на підставі того, що пишеться в совєтській пресі можна це ствердити.

Той комуніст, що має настільки амбіції і відваги, щоби не перечити очевидним фактам, буде твердити, що все те потрібне в перехідному періоді до повного комунізму. Він одначе якби дорешти підняв свої очі, то побачив би, що все те не наближує до бажаної мети, а противно — віддалює, і взагалі робить її нездійснимою мрією, дескредитуючи її раз на все. Візьмім, наприклад, цей образ, де тягнеться до відповідальности за мнимі провини одного з рідні. Це називається „виривання з коренем" ворогів народу. Припустім, що ця рідня справді „вирвана з коренем", десь пропала в безвістях.

Які наслідки цього? Цілком противні тим, які собі представляють енкаведисти в своїх справді тупих, запаморочених від випару крови головах. Обурення на таке безправство, таку сваволю, таке нехтування елементарних засад людяности, огортає навіть тих, що, можливо, лояльно відносилися до існуючої влади. Це пояснює, чому большевицька революція пожирає сама себе: знов і знов перепроваджуються криваві чистки в своїх власних рядах. Значить, що НКВД не вириває з коренем спротиву проти кривавої сваволі, а противно засіває його, скріплює, поширює.

Цього росту спротиву не спинить образ Петра І., що висить біля портрету Леніна в кімнаті Сталіна. Цей портрет може бути тільки символом того, що діється в Совєтському Союзі.

Р. Н. Бейн характеризує Петра І. так: (цитоване в книжці "The Background of our Present Civilization" by J. H. Robinson and Charles Beard):

„Його шал був циклонічний, його ненависть до особи рідко спинювалась перед знищенням тієї особи, його бенкети були оргіями, його розривки конвульсіями, його вчинки є такі, що людство здригається від них, і ніякий іншиь чоловік однаково визначний не зійшов до такої глибини жорстокости і зради..."

Недарма письменникові Олексієві Толстому наказано було большевиками написати повість для звеличення Петра І. Зв'язок між Петром і Леніном та Сталіном очевидний. Вони зміряють до тої самої цілі та користуються тими самими методами.

Дух і матерія.

Сто літ „Комуністичного Маніфесту" це сто літ пропагування засад так званого історичного матеріялізму, який твердить, що економічні умовини, продукційні відносини мають вирішальну ролю у формуванні наших ідей, змагань, стремлінь, нашого характеру, коротко кажучи, що матерія формує духа.

Ми маємо змогу наглядно бачити, до чого веде така теорія, та осудити, чи є вона слушна, чи ні.

Теорія історичного матеріялізму переймає від Дарвінізму теорію про боротьбу „за існування серед рослинного і тваринного світу", та пристосовує її до людського суспільства. Тут, каже історичний матеріялізм, є також боротьба за існування, за хліб, що оформлюється в боротьбу кляс, і вирішує всі форми людського життя.

Якщо стати на становиці, що шлункові справи (бо це є в дійсности те, до чого зводиться так званий історичний матеріялізм) є вирішальні для людей так само, як для тварин, що дух помимо всього все таки залишається в кліщах шлунка, то тоді комуністи мали б рацію. Але стати на такому становищі не можна.

Наприклад: матір, чи батько чи хто небудь інший кидаються до горіючого будинку, щоби рятувати дитину, цілком не думаючи про свою долю: вояк наставляє груди на кулі та багнети не в ім'я інтересів свого шлунка, а в ім'я іншого, сильніщого почування — оборони загалу, батьківщини; науковці, пьсьменники, мистці в ім'я свого ідеалу, в ім'я правди і виявлення її на письмі чи образом, забувають про всі життеві вигоди, хоч могли б їх легко мати, ідучи по лінії шлункової теорії.

Неправдою є, що буття, цебто матеріяльні умовини визначують свідомість, цебто ідеї, характер духа людини. Внутрі кожної кляси суспільства є різні погляди на ту саму справу, включно до справи приватної власности. В кожній клясі є характери додатні і від'ємні. Це значить, що дух не мусить йти шляхом, визначеним буттям.

(Дальше буде).

Що писала "Свобода" тому 40 років?

26. листопада 1908 р.

ЄРОНІМ ЛУЦИК В АМЕРИЦІ.

Звісний галицький москвофільський діяч, Єронім Ярослав Луцик, приїхав до Америки як галицький „рускій кафтолик", перейшов на російське православіе і негайно почав свою працю розбивання українського народного життя. Негайно після його приїзду в Америку львівське „Діло" подало його життєпис. Показується, що Луцик ходив кілька літ до гімназії, з четвертої кляси його прогнали за спроневірення, потім вступив до манастиря оо. Василіян, звідки його теж прогнали. Потім вкрутився до видавництва „Посланника" о. Джулинського в Лапшині, під Бережанами, а коли у Львові почав видавати о. Лука Бобрович „Народну Часопись", Луцик вкрутився за першого співробітника. При зміні редакції він знову опинився на бруку і пробував щастя на провінції при різних політичних діяннях. У перебранні хлопа промовляв на соціялістичнім вічу з нагоди 1. травня, у Львові, на кільканадцять днів дістався дістався до польського радикального тижневика „Манітор", потім опинився в українськім християнсько-католицькім щоденнику „Руслан", а звідси перескочив до нового польського катол. щоденника „Рух Католіцкі" звідки вів пропаганду проти українців. Після спроневірення в адміністрації знову пішов до о. Джулинського, помагаючи йому видавати „Книжочки Місійні", звідси подався до Львова до видавництва польської брукової газетки „Карикатури", а дальше опинився в москвофільськім „Русскім Слові" і писав під псевдонімом „Роман Сурмач". Потім заложив в Тернополі „Русскую Правду" за гроші двох селян і аж тоді вибрався до Америки. Тут найшов собі місце в Російській Православній Церкві.

ШКОЛА В ТОРОНТО, В КАНАДІ.

Як звідомляє д. Богач, в ново-відкритій українсько-англійській школі є тепер 50 мужчин і жінок, які пильно ходять на науку української й англійської мови. У другій школі, в Ждонш, є 37 українців. Наука в ній відбувається тільки в українській мові.

3. грудня 1908 р.

ПРАВОСЛАВНІ СПАЛИЛИ ЦЕРКВУ.

В місті Делож, у стейті Мизурі, побудували греко-католики церкву, котру з часом опанували лемки, які перейшли на російську православну віру. Коли греко-католики на підставі судового присуду дістали знову церкву в свої руки і відбули своє богослуження 11. листопада, православні зібралися в ночі з 11. на 12. листопада і підляли церкву нафтою та підпалили.

ВІЛЬНЕ БЮРО ПРАЦІ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Старанням української катол. парафії св. Юрія в Ню Йорку відворено під ч. 339 Іст 20 вул. вільне бюро праці. Там дають безплатну поміч новоприбуваючим українцям при вишикуванні роботи. Управителем бюра є Михайло Шапковський. Бюро під опікою тов. св. Рафаїла.

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА ПРО РЯТУВАННЯ ЖІНКИ-ДИТИНИ

(Докінчення зі стор 1-шої)

українських визвольних змаганнях аж до найновіших часів. Опісля присвятила більше уваги необхідности допомогти українській молоді, що перебуває на території Німеччини і в західній Европі, викінчити студії. Прикінці звернула спеціяльну увагу на потребу виконання ухвал СКУЖу.

Марія Демидчук виказувала роботящість українського жіноцтва в Америці із спеціяльним угляднениям нюйорського жіноцтва і візвала до збірки. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки звернула увагу на потребу доповнення Світової Федерації У.Ж. новими центральними жіночими організаціями, в роді Золотого Хреста.

Вічем проводила Іванна Бенцаль, секретарювала Стефанія Галичин, а збіркою заопікувалися Катерина Пелешок і Стефанія Абрагамовська-Грицко.

Збірка на Фонд Рятування Української Мами-Дитини в Европі принесла неповних $500. З Нюйорку поїхали делегатки і голова СУА до Нюарку де відбулося подібне віче, улаштоване старанням місцевого відділу Союзу Українок Америки в год. 8. в Українській Централі при співучасти около 120 осіб. Вічем проводила Анна Настюк, збірка принесла около $150.

ЗАВОРУШЕННЯ В АРАБСЬКИХ КРАЇНАХ У ЗВ'ЯЗКУ З ПАЛЕСТИНОЮ.

Каїро, 6. грудня. — В столиці Єгипту та в Дамаску продовж останніх днів дійшло до грізних заворушень у зв'язку з арабськими неуспіхами в Палестині. Були вбиті і ранені, як поліція і військо були змушені інтервенювати. В заворушеннях, що почалися на тлі Палестини, тепер починається видвигати теж чисто внутрішні проблеми.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Союзові наради.

Дня 20 листопада відбулися в Українськім Мішіганськім Клюбі в Дітройті наради урядників відділів У.Н.Союзу в справі побільшення рядів У.Н.Союзу новими силами та посилення пресової кампанії „Свободи". Прибуло коло 50 відділових урядників. Збори отворив п. Володимир Дідик, головний радний У.Н.Союзу, який проводив нарадами, вказавши на ціль зборів, які скликано з нагоди прибуття на віче д-ра Л. Мишуги, редактора „Свободи", а теж прибуття до Дітройту головного організатора, п. Дмитра Білецького. Передавши привіт від головної екзекутиви У.Н.Союзу, д-р Мишуга просив в її імені відділових урядників та членство поперти головного організатора в його організаторській праці. В дальшій частині зясував велику місію, яку виконав У.Н.Союз зі „Свободою" в минулому та яку приходиться далі продовжати, не зважаючи, що народне й церковне життя поширилось, та що є вже різні інші установи, яких завданням праця в користь американських українців та України. Бесідник представив піонірську роботу Союзу і „Свободи", подаючи чимало фактів і цифр, зупиняючись ближче на найновішій культурній праці У.Н.Союзу, на його „Ювилейних Книгах" і виданнях в англійській мові про Україну та український нарід. При тому змалював теж оплаканий фінансовий стан чужомовної преси в Америці, в тому і „Свободи", отої „Мами", що дала властивий початок нашому народньому життї в Америці, що наповняла наші душі великими ідеями, звязаними зі „Старим краєм", з боротьбою українського народу за визволення.

Підписаний, прибулий з Виндзор (Канада), зупинився на тому, чим повинен гордитись кожний член У.Н.Союзу а про що говорив д-р Мишуга. Підкреслив вагу таких видань, як „Історія України" М. Грушевського та інші, якими зацікавився англосаський світ. Звернув увагу на труднощі при виданні тих книжок, та в чому їхня вартість. Обговорив теж ролю „Свободи" і взивав до попертя пресової кампанії, згадуючи за працю УНО і „Нового Шляху" в Канаді.

Організатор У.Н.Союзу, п. Д. Білецький, згадав за 55-ліття Союзу в наступному році та про те, що це є справою нашої честі дати Союзові нових членів, так, щоби дійти в ювилейному році до 55,000 членів. Водночас просив відділових урядників про співпрацю, на що ці, забираючи потім голос, радо дали згоду.

Головний Радний з Канади, п. Павло Дуда, представив гарний образ Союзової кампанії організатора п. В. Гірняка в Канаді, підкресливши, як то радо вступають там у ряди У.Н.Союзу прибуваючі з Европи скитальці.

Головний контрольор, д-р А. Т. Кібзей, був теж учасником нарад і забирав слово, як і деякі відділові урядники, що висказували свою повну згоду з усім, що було говорено й обіцяли скору і певну допомогу пресовому фондові „Свободи". Були ще й деякі запити, як інж. Дячуна та інших, в справі підвищення передплати „Свободи", видання англійсько - українського словаря і т.п.

Замикаючи збори, гол.-радний В. Дідик зазначив, що розходимось з нарад піднесені на дусі, бо всі ми мали нагоду пригадати собі, що доброго й великого зробили У.Н.Союз і „Свобода" і знаємо тепер, як відповідати тим, що то постійно питають: „Що ж ви ту зробили за останніх 50 років?".

По нарадах, які тривали понад дві години, удалося багато з присутніх на гостину, влаштовану членкинями Українського Золотого Хреста в домі п-ства Михальчуків. Тостмастер, п. В. Дідик, покликав там до слова дуже багато осіб, мужчин і жінок, які порушували цілу низку важних справ, головно загальнонародних, а теж і У.Н.Союзу та „Свободи". Та все це годі переповісти в короткім звідомленню. Можна тільки сказати, що все було живе, щире й цікаве. Закінчилось покликом: Усі завтра на віче й з готовістю зложити жертву на політичу акцію оборони України.

Богдан Зелений.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТИММИНС, ОНТ. — Відділ 456 повідомляє, що **річні збори** відбудуться 12. грудня, в годині 2. пополудні, в домі „Просвіта". Заряд просить всіх членів прийти на означений час. Рівнож ті члени, що є поза місцевостею, і ті, що по кемпах, щоб взяли собі відпустку у свого працедавця на той день, бо є головні справи до вирішення. Буде річний звіт і вибір уряду на 1949 рік. Повитаємо теж радо тих, які бажають забезпечити себе в У. Н. Союзі. — За уряд: П. Могилюк, гол.; В. Воркевич, секр.; М. Мельник, кас.

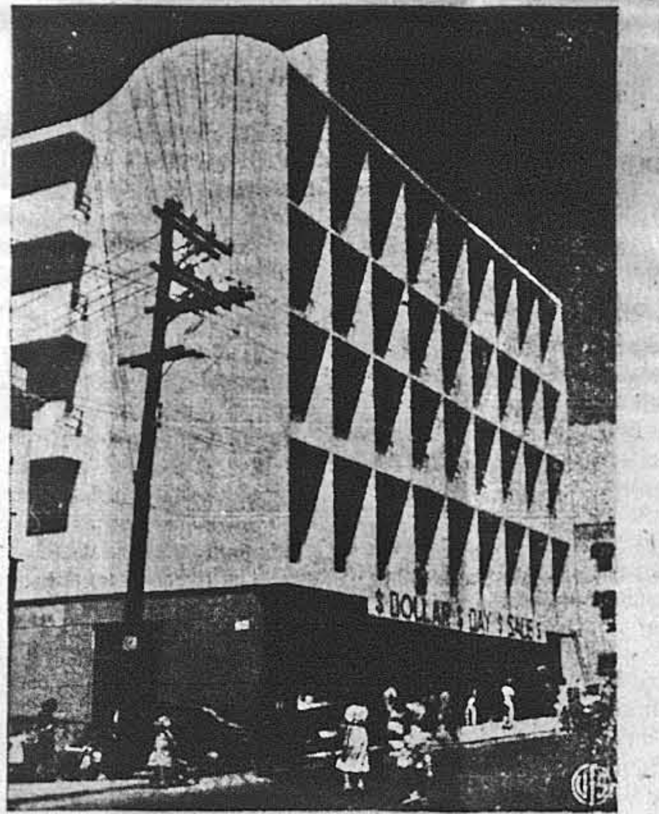
ШИКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 11. грудня, в год. 7:30 ввечір точно. Просимо всіх членів і членкинь прийти на ці збори на час. Буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1949 рік і багато інших нових справ до полагодження. — Д. Гіжовський, пр.; В. Оаган, кас.; Г. Гарасим, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє, що місячні збори відбудуться 12. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо це є останні збори в цім році. Довгуючих просимо вирівнати свої залеглости, бо це є не добре для фін. секр. переносити довг на наступний рік. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 1, пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, заплатити свій довг в цім році. Також маємо важні справи до полагодження. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в год. 2. попол., у власнім домі, 165 Ґордон. Річні збори є тим важні, що від них залежить цілорічний провід і добро Товариства, тож сподіємося, що всі члени, котрі не будуть працювати в той час, прийдуть на збори. Буде річний звіт урядників і контролі, вибір уряду на 1949 рік і важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати цей довг. Неприявний член чи урядник на цих зборах заплатить кару згідно з ухвалою. — За уряд: М. Ткачишин, предс.; С. Стахура, кас.; М. Стахура, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членкинь і членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Д. Клюбу, 2376 Ґрейлінг ул. Просимо всіх членів прийти на означений час і сповнити всі свої обовязки. Є дуже важні справи. Почуєте звіт урядників і буде вибір уряду на 1949 рік. Просимо довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Пригадуємо членам, що хто ще не зложив на пресовий фонд Свободи і не замовив собі ювилейного календаря на 1949 рік, хай зробить це на цих зборах. — В. Крушельницький, фін. секр.

ПОРТО РІКО МОДЕРНІЗУЄТЬСЯ.—Цей модерний будинок, що його бачимо на картині, не є знятий в Ню Йорку, а в Сан Хуан, столиці Порто Ріко. Є це наскрізь оригінальна будівля, що є водночас величавим торговельним домом.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. грудня, в годині 2. пополудні, в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що **річні збори** відбудеться в неділю, 12. грудня, в годині 1. пополудні, в Укр. Амер. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо всіх членів хоч раз в рік прийти на збори і вибрати уряд на 1949 рік. Маємо теж багато важних справ до полагодження, тому ваша приявність конечна. — За уряд: Н. Рой, предс.; Т. Солодкий, кас.; Д. Ферлей і П. Андрушків, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Останні в цьому році міс. збори Бр. св. Юрія, від. 379, відбудуться 12. грудня, у Союзовім домі, в год. 12:30 в полудне. Прохаємо всіх довгуючих членів вирівнати свої залеглости за цілий біжучий рік. — **Управа.**

РОСФОРД, О. — Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 12. грудня, в год. 2:30 пополудні, в У. Н. Домі. Кожний член обовязково має прийти і вислухати звіту, як також вибрати уряд на 1949 рік. Котрий член не прийде на річні збори заплатит кару 1 дол. — За уряд: М. Завойський, предс.; М. Денко, кас.; І. Шестак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 12. грудня, в год. 1:30 пополудні, в церковній салі. На цих зборах буде вибір уряду на 1949 рік. Бальоти вже готові і кожний член повинен взяти участь у виборі уряду. Довгуючі будуть суспендовані, коли не вирівнають своїх залеглостей. — М. Сорохтей, пр.; П. Лиско, кас.; В. Попович, секр.

КОТСВІЛ, ПА. — Тов. ім. Богд. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, зараз по Сл. Божій. Буде вибір уряду на 1949 рік. Конт. комісія дасть свій звіт. Контр. комісія має явитись 11. грудня в 6. год. ввечір у секретаря, 312 Валей ровд. — За уряд: П. Заплітний, предс.; М. Маскула, кас.; М. Кобилянський, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Бр. св. Петра й Павла, від. 383, дає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні, в парафіяльній галі, 492 Форд ул. Заряд просить усіх прийти на означений час. Буде звіт з приходу і розходу та вибір уряду на 1949 рік. Заряд просить контрольорів прийти і переглянути книжки. — За уряд: П. Мартинюк, пр.; Ю. Кушнір, кас.; І. Ґрозінський, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 1. попол., в гали св. Василія при Еллімот Ровд. Просимо членів прийти, бо буде вибір уряду на 1949 рік і інші справи до полагодження. По зборах буде перекуска. — За уряд: К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; М. Трояновський, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні. — Просимо всіх членів прийти на час, бо є багато справ до полагодження і буде вибір уряду на 1949 рік. — За уряд: Г. Підскальний, секр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 330, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів явитися на збори, бо буде вибір уряду на 1949 рік. Довгуючих членів взиваємо вирівнати залеглости. — І. Андрієшин, предс.; М. Русин, кас.; Н. Паламар, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, вислухати звіту за цілий рік і вибрати уряд на 1949 рік. Хто не явиться на ці збори буде покараний згідно зі статутом. — За уряд: Т. Михнів, пр.; М. Шипінка, кас.; Й. Шеремета, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 306, відбудуться в суботу, 11. грудня, в год. 7:30 ввечір, в Стефана Березн, 1314 Розел стріт. Кожний член і членкиня прийти і вислухати звіт уряду і контроль комісії за цілий 1948 рік та вибрати уряд на 1949 рік. Хто приведе нового члена дістане нагороду від Тов. і У. Н. Союзу. Член, що не прийде на збори, підлягає карі згідно з ухвалою. — С. Береза, предс.; І. Ошуст, кас.; А. Андрійців, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє всіх своїх членкинь і членів, що **річні збори відбудуться** в суботу, 11. грудня, в годині 8. ввечір, в домі 1243 Пюрітан Еве. Просимо всіх прийти на час, бо буде вибір уряду на 1949 рік. — Т. Давидів, предс.; С. Завадовський, кас.; М. Франко, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в суботу, 11. грудня, в год. 8. ввечір, в церковній гали де звичайно. Просимо всіх членів явитись на час і заплатити вкладки. Уряд і контроля дадуть звіт з діловодства і є багато справ до полагодження. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — **Річні збори** Бр. св. Івана Хрестителя, від. 304, відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні, в гали парафіяльній, 158 Джерман ул. Просимо всіх членів явитись на збори. Є важні справи і буде вибір уряду. — Н. Гнатик, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — **Річні збори** Бр. св. Йосафата, від. 477, відбудуться в неділю, 12. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній, 29 Друга вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 11. грудня, в год. 8. ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. В інші суботи місяця, т. е. 18. і 25., буде плачення вкладок тих членів, котрі не могли прийти на місячні збори. Просимо всіх членів вирівняти залеглі і біжучі вкладки найдальше до 25. ц. м., бо в той день вишлемо розмет до гол. канцелярії, а опісля виготовимо звіти для контр. комісії і річних зборів. — Управа.

ЛУДЛОВ, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 253, відбудуться в неділю, 12. грудня, в годині 2. пополудні, в укр. гали. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори. Неприявний член, котрий належить до від. каси, підлягає карі 1 дол. На зборах буде вибір уряду на 1949 рік. — П. Павлів, М. Пукіш, Д. Харко.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 14. листопада 1948 р. помер у 53. році життя

ВАСИЛЬ БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ

член Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138 У. Н. Союзу в Глестонбурі, Конн.

Покійний походив з села Княжичі, пов. Перемишль, Західна Україна. Вступив до Братства і У. Н. Союзу в січні 1917 р. Полишив жену і семеро дітей, з котрих трое належить до Союзу.

У похороні взяли численну участь члени Братства, кревні і знайомі, відпроваджуючи тіло небіжчика на український цвинтар. — В. Й. П.!

С. Кунікевич, секр.

ТАРЗАН, ч. 1985. Тарзан не знав.

Саме, як Тарзан повертався до свого житла... ...розлючений лев скакав за слоном і Дженою. Одначе велике тіло слона помагало йому проломлювати хащі нетрів... ...з такою швидкістю, що лев не міг його догнати.